ISSN 2786-6777 (online)
DOI: 10.61718/nsn

НОТАТКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ

Мультидисциплінарний науковий часопис

Електронне видання

2024 • № 16

Освіта
Культура і мистецтво
Гуманітарні науки
Богослов'я
Соціальні та поведінкові науки
Журналістика
Управління та адміністрування
Право
Біологія
Природничі науки
Математика та статистика
Інформаційні технології
Механічна інженерія
Електрична інженерія
Автоматизація та приладобудування
Хімічна та біоінженерія
Електроніка та телекомунікації
Виробництво та технології
Архітектура та будівництво
Аграрні науки та продовольство
Ветеринарна медицина
Охорона здоров'я
Соціальна робота
Сфера обслуговування
Воєнні науки
Національна безпека
Цивільна безпека
Транспорт

НОТАТКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ

МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

- Засновано 2022 року. Часопис є електронним мультидисциплінарним науковим виданням.
- Міжнародний стандартний номер періодичного видання ISSN 2786-6777 (online).
- Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8013 від 22.11.2023 (Свідоцтво ДК № 6392 від 07.09.2018 замінено при перереєстрації). Зареєстровано у глобальному реєстрі видавців Global Register of Publishers.
- Видання отримує власний DOI. Видавництво зареєстровано у Crossref із власним префіксом 10.61718.
- Контент розміщується в базі даних інформаційного ресурсу «Наукова періодика України», в пошуковій системі наукових публікацій «Google Scholar», в репозитарії на сайті засновника.Індексується за показниками h-індекс (Google Scholar), i10-індекс (Google Scholar).
- Включено до каталогу наукових ресурсів відкритого доступу ROAD, до академічної бази даних ResearchBid, до бази наукових публікацій Google Scholar, до каталогу наукової періодики України з питань освіти, педагогічної, психологічної та соціальних наук Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського Національної академії педагогічних наук України, до реєстру наукових видань України державної наукової установи України «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації».
- Публікація у часописі є науковою працею, яка опублікована у вітчизняному електронному науковому періодичному виданні та підтверджує апробацію наукових досліджень автора. Часопис не входить до переліку фахових видань України. Часопис є мультидисциплінарним науковим виданням.
- Засновник та видавець: Соціально-гуманітарна науково-творча майстерня «Новий курс» (рік заснування – 1989).
- E-mail: notesmodsc@gmail.com, info@newroute.org.ua. Сайт: www.newroute.org.ua.
- У часописі розміщуються наукові публікації за повним переліком галузей знань.
- Автори несуть відповідальність за зміст (авторство та самостійність досліджень), точність та достовірність викладеного матеріалу. Редакція може не поділяти точку зору авторів.
- Наукові публікації оприлюднюються в рамках проведення науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної науки: історія, теорія, практика», 20-22 червня 2024 р., м. Харків, Україна. Розміщення публікації автора у часописі є підтвердженням участі автора у конференції.
- За результатами проведення конференції автори отримують електронний сертифікат (6 годин – 0.2 ECTS credits).
- Сертифікати оприлюднюються за адресою www.newroute.org.ua (згідно Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800).

Редакційна колегія:

Кучин Сергій Павлович, доктор економічних наук, професор, СГ НТМ «Новий курс» (головний редактор).
Акіншина Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка.
Березовська-Чміль Олена Борисівна, кандидат політичних наук, доцент, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.
Внукова Ольга Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Київський національний університет технологій та дизайну.
Гетьман Ірина Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент, Донбаська державна машинобудівна академія.
Гришко Світлана Вікторівна, кандидат географічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.
Доброєр Наталія Вікторівна, кандидат культурології, доцент, Національний університет «Одеська політехніка».
Дубовик Наталія Анатоліївна, кандидат політичних наук, доцент, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій.
Єрошенко Олена Віталіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, Мукачівський державний університет.
Калініна Ольга Сергіївна, кандидат культурології, Харківська гуманітарно-педагогічна академія.
Карпинський Борис Андрійович, доктор економічних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка.
Кислюк Любов Вікторівна, кандат наук із соц. ком., доцент, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».
Кожедуб Олена Василівна, кандидат соціологічних наук, доцент, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
Коробчук Людмила Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Луцький національний технічний університет.
Кучин Павло Захарович, заслужений артист України, Харківська державна академія культури.
Кучина Тетяна Ігорівна, магістр з маркетингу, СГ НТМ «Новий курс» (відповідальний секретар).
Мкртічян Оксана Альбертівна, доктор педагогічних наук, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.
Пашкова Надія Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент, Київський національний лінгвістичний університет.
Підлісна Ольга Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.
П'ятакова Галина Павлівна, доктор педагогічних наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка.
Рассомахіна Ольга Андріївна, кандидат юридичних наук, Європейський університет.
Сафонова Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.
Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, Західноукраїнський національний університет.
Сторож Олена Василівна, кандидат психологічних наук, доцент, Рівненський державний гуманітарний університет.
Тарасюк Лариса Сергіївна, доктор філософських наук, професор, Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського.
Тополевський Віктор Юрійович, кандидат педагогічних наук, доцент, Харківська державна академія культури.
Федоренко Микола Олександрович, кандидат філософських наук, доцент, Національна музична академія імені П. І. Чайковського.
Харченко Артем Вікторович, кандидат історичних наук, доцент, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського.
Хожило Ірина Іванівна, доктор наук з державного управління, кандидат медичних наук, професор, Національний технічний університет «Дніпровська політехнка».
Ціватий Вячеслав Григорович, кандидат історичних наук, доцент, заслужений працівник освіти України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
Шевчук Інна Володимирівна, доктор наук з державного управління, доцент, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова.
Шептуха Олена Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.
Штулер Ірина Юріївна, доктор економічних наук, професор, Національна академія управління.

УДК 001

Н85 **Нотатки сучасної науки**: електронний мультидисциплінарний науковий часопис. – № 16. – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2024. – 46 с.

© СГ НТМ «Новий курс», 2024
© Автори, 2024

Стор.

Верещинська Андріана Петрівна
АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ НИРОК У ПАЦІЄНТІВ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ, ЗАЛЕЖНО ВІД ГЛІКЕМІЧНОГО КОНТРОЛЮ ... 36
Лиска Павло Олександрович
ФОРМИ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ... 37
Урлюк Михайло Валерійович
ОСОБЛИВОСТІ Й ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ТЕКСТІВ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ... 40
Гордієнко Вікторія Володимирівна, Оруська Ангеліна Олександрівна
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ... 42
Мінакова Вікторія Олександрівна
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГУ ... 44

Результати. Рівень показників ниркових функцій у першій групі становив: креатинін (85,81±5,28 ммоль/л); сечовина (5,15±0,36 ммоль/л); рШКФ (65,52±4,27 мл/хв/1,73м^2); САК (100,05±6,42 мг/г). У другій групі показники становили: креатинін (85,81±5,28 ммоль/л); сечовина (6,46±0,41 ммоль/л); рШКФ (81,44±3,77 мл/хв/1,73м2); САК (174,66±22,31 мг/г). Результати статистичного аналізу показали значущі відмінності між порівнюваними групами за наступними показниками: HbA1c $p<0,001$; креатинін $p<0,05$; сечовина $p<0,001$; рШКФ $p<0,001$; САК $p<0,01$.

Висновки. Отримані результати вказують та підтверджують, значне порушення функціонального стану нирок у пацієнтів з незадовільним глікемічним контролем. Про це свідчить підвищені рівні креатиніну, сечовини, зниження рШКФ та високий рівень САК. Таким чином, результати нашого дослідження підкреслюють необхідність регулярного моніторингу показників ниркової функції у пацієнтів з ЦД 2 типу, особливо тих, хто має поганий глікемічний контроль та підкреслює важливість підтримання оптимального глікемічного контролю для запобігання розвитку ниркових ускладнень у таких пацієнтів.

Лиска Павло Олександрович
ORCID: 0009-0004-2161-966X
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ФОРМИ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Вступ. Сучасний етап розвитку світових ринкових відносин, трансформація як сучасних цінностей суспільства так і соціально-політичних поглядів та подій призводять до необхідності корекції стратегії поведінки на бізнес-ринку шляхом внесення в них соціальних значущих складових. Наразі увага світового та українського суспільства спрямована на нагальні й майбутні соціальні потреби та проблеми. Дана специфіка еволюції людства складає фундамент для впровадження в приватному секторі економіки політики корпоративної соціальної відповідальності (далі – КСВ).

В умовах постійних кризових загроз через триваючу повномасштабну військову агресію рф, економічну кризу, енергетичний «голод», проблеми з логістикою та кадровими ресурсами, політика КСВ є одним із шляхів для нейтралізації негативних наслідків.

На сьогодні, за даними дослідження української експертної організації CSR Ukraine, 52% компаній вже мають затверджені стратегії КСВ, а всього 83% підприємств впроваджують КСВ у свою діяльність в Україні. Подібна статистика свідчить про масовість впровадження політики КСВ у діяльність бізнесу [1].

Але чи досить цього для засвідчення факту розвитку культури корпоративної соціальної відповідальності бізнесу в Україні? На мою думку, ні. Саме впровадження корпоративної соціальної відповідальності не свідчить про її виконання. Тому важливу роль у відслідковуванні її напрямків реалізації та ефективності відіграє КСВ-звітність.

КСВ-звітність або звітність щодо діяльності КСВ – це один із видів регулярного та систематичного висвітлення впливу та напрямів діяльності компанії у соціальній, екологічній та економічній сферах. За своєю суттю воно несе нефінансовий характер. За визначенням представників Глобального договору ООН, нефінансова звітність (соціальна звітність, або звітність із сталого розвитку) – це документально оформлена сукупність даних комерційної організації, що відображає стан компанії, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності компанії в економічній, соціальній та екологічній сфері життя суспільства [2, с. 6].

Форми нефінансової звітності: ознаки, мета, завдання, різновиди. У світовій спільноті наразі не існує єдиного підходу до форми нефінансового КСВ-звіту, тому компанії керуються стандартами, які були розроблені різноманітними організаціями. До основних таких стандартів прийнято відносити наступні:

- ISO 26000 –система управління соціальною відповідальністю;
- ISO 14000 – сукупність стандартів щодо екологічного менеджменту;
- London Benchmarking (Бенчмаркінг) – система вимірювання і управління інвестиціями підприємства.

ISO 26000 у своїй основі має завдання допомагати підприємствам здійснювати ефективну оцінку вирішення своїх завдань у сфері КСВ, існуючих внутрішніх процесів та процедур, потреби своїх клієнтів та працівників. Її головними завданнями є:

- виконання соціальних обов'язків підприємства з урахуванням культурних, соціальних та екологічних особливостей розвитку регіону;
- підвищення якості звітності та довіри до неї;
- швидка оцінка результатів ефективності;

- побудова довірительних відносин між бізнесом, клієнтами та стейкхолдерами.

ISO 14000 можна охарактеризувати вузькоспеціалізовані стандарти охорони навколишнього середовища. Він зосереджений на удосконалені процесу виробництва товарів/послуг задля зменшення негативного антропогенного впливу на довкілля. Тому головними завданнями даної сукупності стандартів полягає у:

- мінімізації діяльності у процесі виготовлення товару/послуги, яка негативно впливає на екологію;
- максимальна відповідність умов виробництва нормативно-правовим актам у сфері екологічного права;
- вдосконалення дійових заходів для захисту, збереження та відновлення довкілля.

Бенчмаркінг ставить за ціль здійснення постійного внутрішнього та зовнішнього порівняльного аналізу. При його використані слід користуватися принципами достовірності (лише фактичні показники), взаємності (тісна співпраця з партнерами), вимірювання (будь-які показники повинні відповідати конкретним параметрам вимірювання) та аналогії (процеси порівняння мають бути максимально схожими). З огляду на наведене, можна зробити висновок, що основними завданнями бенчмаркінгу є:

- порівняльний аналіз з підприємством, яке є лідером у конкретній галузі;
- аналіз підприємств-конкурентів на ринку товарів/послуг;
- з'ясування дійсного потенціалу підприємства;
- побудова довгострокової стратегії розвитку та діяльності підприємства.

Оскільки дані стандарти мають більш загальний характер, Рада зі стандартів бухгалтерського обліку сталого розвитку (SASB) у листопаді 2018 року розробила та опублікувала повний набір 77 галузевих стандартів бухгалтерського обліку сталого розвитку за результатами шести років досліджень та великих консультацій на ринку [3].

Таким чином, основне завдання нефінансових звітів – це інформування держави, клієнтів, партнерів та стейкхолдерів про економічні, екологічні та соціальні наслідки діяльності компанії. Окрім цього, у звіті відображаються цінність компанії та її моделі управління для усіх суб'єктів, а також демонструється реальний зв'язок між стратегією розвитку та додержанням принципів стійкої економіки.

Основною метою такої нефінансової звітності є допомога компаніям у здійснені аналізу, вимірювання показників відповідності для повідомлення стейкхолдерів про свою діяльність в економічній, екологічній, соціальній та управлінській сферах, що в подальшому призводить до конкретизації цілей підприємства та проводити ефективне керування будь-якими змінами.

Форми нефінансової звітності мають різні форми:

- визначені і затверджені міжнародними стандартами або у вільній;
- назви, а саме: звіт про сталий розвиток; звіт про корпоративну соціальну відповідальність; соціальний звіт; звіт про прогрес у реалізації принципів Глобального договору; інтегрований звіт;
- друкований чи онлайн-видання;
- детальний або загальний [3].

Таким чином, можна підсумувати, що наразі у світовій науці та практиці немає якогось одного чіткого підходу до формування нефінансової звітності щодо діяльності у сфері корпоративної соціальної відповідальності. Наявні тільки рекомендації, що відображаються у різноманітних стандартах, від різних світових організацій, які мають суттєвий вплив на суспільну свідомість.

Український досвід нефінансової КСВ- звітності. На сьогодні в Україні відсутні будь-які чіткі встановлені форми та/або стандарти щодо оформлення нефінансової КСВ-звітності. Національним законодавством регулюються лише бухгалтерський облік та фінансова звітність компаній. Так конкретні вимоги щодо форми фінансової звітності закріплені в Законі України №996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 (редакція від 01.01.2024). Попри те, що даний закон зосереджений саме на бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, у ньому наявні й положення щодо окремих видів нефінансової звітності, зокрема щодо звіту про управління. Відповідно до абзацу 19 частини 1 статі 1 Закону України №996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» звіт про управління – це документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності [4]. Тобто законодавець вже починає роботу щодо впровадження форми та/або стандартів до нефінансової звітності, починаючи з найбільш важливої для економіки звітності, а саме звіту про управління.

Тому варто розглянути українську КСВ-звітність на прикладі великих підприємств. Для узагальнення основних ознак та специфіки нефінансової звітності у сфері діяльності КСВ візьмемо за основу звітність таких великих компаній як: ТОВ «Нова Пошта», ПрАТ «Київстар», ТОВ «АТБ-МАРКЕТ», ТОВ «АШАН Україна Гіпермаркет».

КСВ-звітність «Нової Пошти» знаходиться у вільному доступі на офіційному сайті компанії. Так з 2016 року компанія випускала щорічні звіти зі сталого розвитку (соціальні звіти), в котрих детально описуються основні напрями діяльності у сфері КСВ та їх результати. З 2019 року соціальні звіти почали публікувати на двох мовах: українською та англійською для закордонних партнерів. Основними напрямами діяльності є: максимальна клієнтоорієнтованість; високий комфорт та якісні умови праці для працівників; прозора політика співпраці з партнерами та постачальниками; фінансування та ініціювання гуманітарних проєктів, екологічних програм та інновацій; повне додержання всіх законодавчих вимог, вчасна сплата податків та подання податкової звітності. У тому ж 2019 році компанія почала подавати окремо звіти про управління, в котрих зазначалися як фінансові так і нефінансові напрями діяльності. З 2022 року у зв'язку з повномасштабною військовою агресією рф проти України виникли зміни і в діяльності «Нової Пошти». Цей рік став останнім, коли компанія публікувала окремо КСВ-звітність. Наразі інформація про нефінансову діяльність міститься у звіті про управління. Аналізуючи всі наявні у вільному доступі нефінансові звітності ТОВ «Нова Пошта», можна зробити наступні висновки: з 2016 по 2019 роки довільна форма КСВ-звітності; з 2019 по 2022 роки співіснування звітів зі сталого розвитку (соціальні звіти) та звітів про управління; власне КСВ-звітність ґрунтовна, детальна та структурована; з 2016 року публікується на офіційному сайті у вільному доступі, а з 2019 року додатково подається до спеціального органу; вбачається поступовий перехід до конкретної стандартизованої форми з відповідністю до положень законодавства. Тобто, компанія «Нова Пошта» докладає чимало зусиль для якісного, чіткого та зрозумілого КСВ-звіту, щоб у всіх зацікавлених осіб була можливість прослідкувати динаміку розвитку, основні принципи та напрями КСВ-діяльності. Таким чином, нефінансова звітність демонструє дане підприємство як максимально прозоре, відкрите до співпраці та спрямоване на міжнародні стандарти діяльності [5].

ПрАТ «Київстар» підходить до КСВ-звітності дещо інакше. Замість публікування звітів (окрім КСВ-звіту за 2020 рік та окремого звіту про управління за 2022 рік), компанія підійшла до питання висвітлення нефінансової діяльності з іншого боку, а саме з позиції діджиталізації та подання інформації максимально коротко та чітко, з наданням можливості для зацікавлених осіб доступу до детальної інформації. Так «Київстар» публікує основні напрями своїх проєктів на офіційному сайті в розділі «Соціальні проєкти» та розділяє їх за суспільним значенням на ключові (протидія наслідкам війни та допомога хворим дітям) та інші (мобільна грамотність, безпека в інтернеті, пошук дітей тощо). Результати та інші дані знаходяться в кожному розділі окремо. Таким чином, ПрАТ «Київстар» будує свою нефінансову звітність на принципах мінімалізму та свободи. Їх звіти у довільній формі, максимально прості та доступні, розділи структуровані, але, на мою думку, іноземних партнерів дана форма нефінансової звітності не задовольнить, оскільки відсутня будь-яка іноземна мова для сприйняття, а також виникають питання щодо прозорості [6].

Подібним шляхом пішла й інша компанія – ТОВ «АТБ-МАРКЕТ». Усю інформацію про свою діяльність у сфері КСВ та звітність розміщено на офіційному сайті без будь-яких файлів. Але в блоці «КСВ» знаходиться застаріла та неактуальна інформація, яка стосується лише 2016-2018 років. Тобто у сторонніх осіб майже відсутня можливість реального стану розвитку та напрямів діяльності політики КСВ даної компанії, якщо вона не буде слідкувати за новинами на різноманітних Інтернет-ресурсах, у тому числі на офіційному сайті ТОВ «АТБ-МАРКЕТ». Адже саме в розділі «Новини» висвітлюються певні дії підприємства щодо реалізації суспільно важливих соціальних проєктів, що на мою думку, є недоречно. Таким чином, говорити про якісну КСВ-звітність не вбачається за можливе. Якщо підсумувати вищенаведене, то звіт виконано у довільній формі, без належної структуризації та інформативності, а також зі значними проблемами із доступністю до актуальних даних щодо діяльності компанії у сфері КСВ [7].

ТОВ «АШАН Україна Гіпермаркет» має наявні сформовані звіти з КСВ на офіційному сайті з 2018 по 2022 рік на двох мовах: українська та англійська. Компанія офіційно декларує чотири напрями діяльності у сфері КСВ, а саме: співробітники, клієнти, довкілля та суспільство. Власне звіти схожі за своєю побудовою на звітність ТОВ «Нова Пошта», але за суттю не такі детальні та насичені. Тобто такі звіти є менш об'ємними, але несуть в собі всю необхідну для зацікавлених сторін інформацію. Також варто відмітити й наявність окремих розділів, в яких розкривається детально кожен із аспектів КСВ, а саме зобов'язання перед співробітниками, соціумом, клієнтами та навколишнім довкіллям, гарантія якості та боротьба з корупцією [8].

Як висновок, можна побачити різні підходи до КСВ-звітності від різних компаній та проблеми з боку державного регулювання нефінансової звітності. З огляду на це, вбачається за необхідне здійснення наступного:

- впровадження на законодавчому рівні мінімальні вимоги до КСВ-звітності;
- просування компаній, що не лише запроваджують політику КСВ, а й виконують встановлену програму та відповідально звітує про виконані дії

- стандартизація вимог до КСВ-звітності для покращення взаємодії не лише з національними стейкхолдерами, а й з іноземними

Висновки. На сьогодні в Україні, на жаль, відсутня достатня культура КСВ-звітності, навіть серед деяких великих компаній, які є лідерами на своєму ринку. Для стейкхолдерів це створює перешкоди у вільному доступі до необхідної інформації для аналізу перспективності співпраці з даним підприємством. А для держави це несе негативний характер у сфері взаємодії з національними компаніями для спільної реалізації різноманітних соціальноважливих проєктів. Таким чином, виникає уповільнення модернізації як української економіки так і українського суспільства.

Джерела
1 Головна сторінка офіційного веб-сайту Українського центру розвитку КСВ [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://csr-ukraine.org
2 Vorobej V. (2005), «Corporate Social Responsibility or benefit?» Kyievo-Mohylians'ka Biznes Studiia, vol. 10, available at: http://www.management.com.ua/cm/cm037.html#1(Accessed 10 March 2015).
3 Надейко М.М. Характерні ознаки нефінансової звітності як інструменту менеджменту соціальної відповідальності - Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 55, 2021).
4 Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні Закон України» від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text
5 Сталий розвиток ТОВ «Нова Пошта» [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://novaposhta.ua/csr/
6 Соціальні проєкти ПрАТ «Київстар» [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://kyivstar.ua/about/responsibility
7 КСВ ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://www.atb.ua/page/csr
8 Звіт з КСВ ТОВ «Ашан України Гіпермаркет» [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://auchan.ua/ua/brand/post/social-responsibility-report-ua/

Урлюк Михайло Валерійович
ORCID: 0009-0005-8004-5392
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Яцишин Наталія Пилипівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

ОСОБЛИВОСТІ Й ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ТЕКСТІВ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ

В умовах інтенсифікації процесів глобалізації все актуальнішими стають питання перекладу міжнародних і зарубіжних нормативних актів, наукових робіт, досліджень та інших праць у сфері права. Сучасні політичні, військові та соціально-економічні реалії, в яких перебуває Україна, а також обраний нею євроінтеграційний вектор свого розвитку, чітко засвідчують активну участь нашої держави у світовій та європейській кооперації, співпраці, у тому числі й у сфері нормативно-правового врегулювання різних аспектів державного і суспільного життя.

Слід зауважити, що проблематика перекладу міжнародних актів, законодавства країн Європейського Союзу та інших англомовних держав полягає передусім в особливостях законодавства як України, так і країн, правові матеріали яких перекладаються. Другою суттєвою складністю є лінгвістичний та філологічний бар'єри, які значно ускладнюють процес перекладу. Подолання цих двох основних проблем є першочерговим завданням фахівця.

Під час роботи з юридичними текстами перекладачу необхідно чітко та обережно підбирати терміни для того, щоб уникнути можливих неточностей і конфліктів. Такий підхід фактично унеможливлює використання синонімів, а вживаний термін постійно повторюється. Якщо в літературному стилі тавтологія є небажаною, то у випадку, коли здійснюється переклад юридичного тексту, часте вживання терміну є обов'язковим. Зауважимо, що підбір українських відповідників при перекладі є не завжди можливим. У цьому випадку особа, яка не володіє юридичними знаннями, ризикує припуститися помилки, котра значно вплине на зміст тексту [1, с. 268-269].

Яскравою ілюстрацією подібної ситуації є висловлена Р. Б. Хорольським думка про термінологічну неузгодженість понять, які застосовані в україномовному варіанті Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 (далі – Угода про асоціацію). Зокрема, дослідник констатує: «… аналізуючи Угоду про асоціацію в частині наближення законодавства, не важко зафіксувати справжню термінологічну какофонію в її офіційному українському тексті – у порівнянні з текстами іншими мовами, насамперед англійською. Йдеться передусім про те, що для слова approximation довільно, без будь-якого розумного пояснення, в українському тексті вживаються як відповідник «наближення» або «адаптація», а в низці випадків навіть як «гармонізація» чи навіть «апроксимація»» [2].

У якості аргументів на користь своєї позиції, Р. Б. Хорольський спирається на базовий принцип юридичної техніки, який вимагає, щоб різна термінологія в одному тексті позначала різні правові явища і